

26.12.2024

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2024/1103
Toplantı Tarihi/Sayısı : 03.12.2024/237
Karar Numarası : 2024/1217
Başvuran : M.G.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Konum Eryaman Site Yönetimi
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; başvuranın ikamet ettiği sitede yüzme havuzu ve spor salonu gibi sosyal tesislerin haftanın belirli günlerinde kadınların diğer günlerinde erkeklerin kullanımına açık olmasını öngören Site Yönetim Kurulu Kararının ayrımcılık yasağını ihlal ettiği iddiasını içermektedir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. İkamet ettiği sitede ortak alan statüsünde olan yüzme havuzu ve spor salonu gibi sosyal tesislerin haftanın belirli günlerinde kadınların diğer günlerinde erkeklerin kullanımına açık olmasına ilişkin Site Yönetim Kurulu Kararının bulunduğunu,

b. Alınan karara gerekçe olarak bazı site sakinlerinin dünya görüşünden ve hayat tarzından kaynaklanan özel hassasiyetlerinin olabileceğinin gösterildiğini,

c. Ortak alan statüsünde olan bu tesislerden site sakinlerinin ortaklaşa faydalanması yerine bazı kişilerin öznel dünya görüşünün esas alınarak farklı kurallar öngörülmesinin cinsiyet temelinde bir ayrıştırmaya neden olduğunu ve site sakinlerinin ortak alanlardan aileleri ile birlikte faydalanma imkanının önemli ölçüde kısıtlandığını,

ç. Söz konusu uygulamanın 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'na aykırı olduğunu, bu nedenle karara yönelik itirazlarını sunmak ve temizlik günü dışındaki tüm günlerin karma kullanıma açılması talebini iletmek amacıyla Site Yönetimine 3/5/2024 tarihinde başvuruda bulunduğunu ancak başvurusunun Site Yönetim Kurulunun ... sayılı kararı ile reddedildiğini ve ayrımcılığa maruz kaldığını iddia etmektedir.

3. Muhatap tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. Yönetim Kurulu tarafından site içerisinde yer alan sosyal tesislerin kullanımına ilişkin 7/11/2022 tarihli ve sosyal tesis çalışma saatleri konulu kararın alındığı, bu kararda salı ve perşembe günlerinin kadınlara, çarşamba ve cuma günlerinin erkeklere, cumartesi ve pazar günlerinin karma

kullanıma ve pazartesi gününün de temizliğe ayrılmasının öngörüldüğü, alınan kararın Kat Mülkiyeti Kanunu ve Site Yönetim Planı'nın 47'nci maddesine uygun olduğu,

b. Başvuranın konuya ilişkin olarak 3/5/2024 tarihinde Site Yönetimine başvuruda bulunduğu, bu başvuru üzerine WhatsApp platformu üzerinden sosyal tesislerin gün ve kullanımına ilişkin anket yapıldığı, yapılan ankette mevcut uygulamanın devam etmesine karar verildiği, anket sonuçları da dikkate alınarak tesis edilen başvurunun reddi kararının başvurana yazılı olarak bildirildiği,

c. Sitede yer alan sosyal tesislerin kullanımına ilişkin alınacak kararlarda tüm site sakinlerinin görüşünün alındığı, şeffaf ve tüm görüşlere saygılı bir yönetim anlayışı benimsendiği, yönetim faaliyetlerinde ayrımcı muameleye yer verilmediği hususları ifade edilmiştir. Ayrıca görüş yazısının ekinde Site Yönetim Planı'nın 47'nci maddesi, Site Yönetim Kurulunun 7/11/2022 tarihli kararı ve sosyal tesislerin kullanımına ilişkin yapılan anket sonuçları sunulmuştur.

4. Başvuran muhatabın yazılı görüşüne karşı sunduğu yazılı görüşte özetle;

a. Site Yönetiminin başvurusunu sonuçlandırmadan önce sosyal tesislerin kullanımı hususunda tüm site sakinlerinin görüşünün alınması amacıyla WhatsApp platformu üzerinden anket yaptığı iddiasının gerçeği yansıtmadığını, ilgili anketin site sakinleri arasında ortak alanların kullanımına ilişkin çıkan tartışmalar neticesinde 26/4/2024 tarihinde yapıldığını, kendisinin de bahse konu tartışmalar sonrasında 3/5/2024 tarihinde Site Yönetimine başvuru yaptığını, Site Yönetimi tarafından başvurusunun reddedildiğinin kendisine yazılı olarak bildirilmesi dışında herhangi bir eylem gerçekleştirilmediğini,

b. Söz konusu anketi oylamaya sunan ... numaralı bağımsız bölüm maliki B.T.'nin 13/1/2024 tarihinde yapılan Kat Malikleri Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda Site Yönetim Kurulu yedek üyeliğine seçilmiş olmasının haricinde site yönetiminde resmi görevinin bulunmadığını ayrıca bahse konu WhatsApp grubunun yalnızca kat maliklerinden oluşmadığını, ilgili grupta kiracılar ve aile üyelerinin de bulunduğunu ve oy kullanabildiğini, sayılan sebeplerden ötürü söz konusu anket sonuçlarının gerçekliğinin bulunmadığını,

c. 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'nun 45'inci maddesinde de belirtildiği gibi önemli yönetim işlerinin ancak tüm kat maliklerinin oy birliğiyle alınacak karar üzerine yapılabileceğini, ortak alanlardan kat maliklerinin yararlanma hakkını kısıtlayıcı bir tasarrufun oy çokluğu ile alınmasının mantıksız olduğunu,

ç. Site Yönetim Planı'nın 47'nci maddesinde "*Ortak yerlerden yararlanma ve buraları kullanmada hak sahipleri birbirlerinin haklarına titizlik göstermek, bu hakları kullanırken ortak ve eşit yararlanmayı engelleyici davranışlardan kaçınmak ve Yönetim Kurulu'nun aldığı kararlara tam olarak uymak zorundadırlar.*" denildiğini, mevcut uygulamanın siteye ait sosyal tesislerden ortak ve eşit bir şekilde yararlanmayı engellediğini, ortak alanların kullanımına ilişkin kural ve sınırlamalar belirlenirken objektif ve rasyonel esaslara göre karar alınması gerektiğini, öznel gerekçelerle bazı kişilere özel ayrı gün tahsis edilmesinin veya kullanım süresinin sınırlandırılmasının hukuka aykırı olduğunu,

d. Bahse konu uygulamanın ayrımcı ve dışlayıcı olmasının yanında site sakinlerinin ortak alanları aile üyeleri ile birlikte kullanma fırsatını da önemli ölçüde kısıtladığını ifade ederek iddialarını yinelemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

(...)

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin (d) bendine göre doğrudan ayrımcılık "Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi (...)" ifade eder.

7. 6701 sayılı Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

8. 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık türleri" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) Bu Kanun kapsamına giren ayrımcılık türleri şunlardır: a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık."

9. 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık yasağının kapsamı" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasında "Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar." hükmü yer almaktadır.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, Kurumun, "ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"le görevli olduğu düzenlenmiştir.

11. 6701 sayılı Kanun'un "İspat yükü" başlıklı 21'inci maddesi şöyledir:

"Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrası, "Ayrımcılık yasağı ihlalinin zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir." hükmünü haizdir. Başvuranın dilekçesinden, Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen cinsiyet, inanç, felsefi ve siyasi görüş temelleri ile bağlantılı olarak ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır. Başvuran, inanç, felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılığa maruz kaldığını iddia etmişse de mevcut olayda Site Yönetimi tarafından yüzme havuzu ve spor salonu gibi sosyal tesislerin kadınlar ve erkekler tarafından farklı günlerde kullanılmasına ilişkin alınan kararın cinsiyet temeline dayanan bir düzenleme olduğu görülmektedir. Sosyal tesislerin belirli günlerde sadece kadınlar, diğer günlerde ise sadece erkekler tarafından kullanılmasına ilişkin uygulama cinsiyet farklılığına dayalı bir kullanım şekli olmakla esas olarak cinsiyet temelinde bir farklılık yaratmaktadır. Dolayısıyla başvuranın iddialarının cinsiyet temeli yönünden ele alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

13. Aynı maddenin ikinci fıkrasında "İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir." hükmü yer almaktadır. Başvuran tarafından sunulan belgelerden 3/5/2024 tarihinde, dilekçe ile ayrımcılık yasağının ihlali niteliğinde olduğunu iddia ettiği uygulamanın sonlandırılması amacıyla muhatap Site Yönetimine başvurduğu ancak olumsuz yanıt aldığı anlaşılmıştır. Bu çerçevede başvuranın 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin ikinci fıkrasında aranan ilgili tarafa başvuru şartını yerine getirdiği ve başvurunun esastan incelenebilecek bir başvuru olduğu kanaatine varılmıştır.

14. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. Taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelere göre herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden eşit bir şekilde yararlanma; ayrımcılığın her türüne, şiddet ve taciz uygulamalarına karşı korunma hakkına sahiptir. Bu bağlamda İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi'nin 2'nci maddesi "Herkes ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka türden kanaat, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğuş veya başka türden statü gibi herhangi bir ayırım gözetilmeksizin, bu Bildirgede belirtilen bütün hak ve özgürlüklere

sahiptir.” hükmünü haizdir.

15. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 14'üncü maddesine göre ise “*Bu Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.*”

16. Somut olayda başvuran, ikamet ettiği sitenin ortak alan statüsünde bulunan yüzme havuzu ve spor salonu gibi sosyal tesislerin kullanımında kadınlar ve erkekler için ayrı ayrı günlerin belirlendiğini, bu durumun site sakinlerinin ortak alanlardan aileleri ile birlikte faydalanma imkanını önemli ölçüde kısıtladığını, ortak alanların nesnel temeller yerine öznel temeller ele alınarak ayrıştırılmasının ayrımcılık yasağını ihlal ettiğini iddia etmektedir. Bu nedenle başvuranın iddialarının cinsiyet temelinde doğrudan ayrımcılığa ilişkin ilkeler çerçevesinde ele alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

17. Bir kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını cinsiyeti nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele cinsiyet temelinde doğrudan ayrımcılık oluşturmaktadır [Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK), Ayrımcılık Temelleri Serisi No:2 Cinsiyet Temelinde Ayrımcılık Rehberi, s. 6]. Doğrudan ayrımcılıktan söz edebilmek için bir kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden, karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla cinsiyeti nedeniyle eşit şekilde yararlanmasının engellenmesi veya zorlaştırılması beklenmektedir.

18. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında ayrımcılık; objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır. (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97, 11/9/2002, para.48; AİHM, *Okpisz/Almanya*, B. No: 59140/00, 15/2/2006, para. 33). Farklı muamelenin objektif ve makul bir nedene dayanması hususu ise AİHM tarafından belirli kriterler çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu durumda, söz konusu meşruluğun varlığı ilk olarak, demokratik bir toplumda geçerli olan ilkeler göz önünde bulundurularak söz konusu tedbirin amacı ile etkileri arasındaki ilişki bağlamında değerlendirilmelidir. Sözleşme’de belirtilen bir hakkın kullanılmasının ardındaki muamele farklılığının sadece meşru bir amaca yönelik olması tek başına yeterli değildir. 14'üncü maddedeki ayrımcılık yasağı, gerçekleştirilmek istenen amaç ile kullanılan araçlar arasında makul bir ölçülülük ilişkisi bulunmadığı takdirde de aynı şekilde ihlal edilmektedir (AİHM, *Belçika Dil Davası*, B. No: 1474/62;... 23/7/1968, para. 10). Mahkeme son zamanlardaki içtihatlarında ayrımcılığı kısaca, “*göreceli olarak benzer durumda olan kişilere nesnel ve makul bir gerekçesi olmaksızın farklı davranılması*” olarak tanımlamaktadır (AİHM, *Zarb Adami/ Malta*, B. No:17209/02, 20/9/2006, para. 71).

19. AİHM’e göre benzer durumlardaki kişilerin gördükleri muamelede, belirlenebilir bir özelliğe dayalı bir farklılık varsa doğrudan ayrımcılıktan söz edilebilir (AİHM, *Carson ve Diğerleri/ Birleşik Krallık [BD]*, B. No:- 42184/05, 16/3/2010, para. 61). Bir bireyin farklı muameleyle tabi olması odağında gelişen doğrudan ayrımcılığın temelinde istenmeyen bir muamele vardır. Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hakları Komitesininin 20 No’lu Genel Yorumu’nda doğrudan ayrımcılık şöyle tanımlanmıştır: “*Bir bireyin benzer bir durumda diğer bir bireye göre ayrımcılığın yasaklandığı nedenler temelinde daha olumsuz bir muamele görmesi, ayrıca karşılaştırılabilir benzer bir durum söz konusu olmadığında ayrımcılığın yasaklandığı nedenler temelinde yapılan*

ve zarar veren eylemleri ya da ihmalleri de içerir.” (Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi; Genel Yorum 20; "Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklarda Ayrımcılık Yasağı"; UN Doc, E/C. 12/GC/20; 10/6/2009; para. 10).

20. Yukarıda yer verilen ilkeler ışığında somut uyuşmazlık kapsamında, Site Yönetim Kurulunun 7/11/2022 tarihli Kararının site sakinlerinin ortak alanlardan eşit şekilde yararlanmalarını cinsiyet temelinde engelleyen veya zorlaştıran farklı bir muamele teşkil edip etmediğinin ortaya koyulması gerekmektedir.

21. Dosya kapsamında başvuranın iddiasına karşılık muhatap tarafından; site içerisinde yer alan sosyal tesislerin kullanımına ilişkin olarak Kat Mülkiyeti Kanunu ve Site Yönetim Planının 47'nci maddesine uygun olarak bir karar alındığı ancak başvuranın konuya ilişkin olarak Site Yönetim Kuruluna 3/5/2024 tarihinde başvuruda bulunduğu, bu başvuru üzerine siteye ait WhatsApp platformu üzerinden sosyal tesislerin gün ve kullanımına ilişkin anket yapıldığı, yapılan ankette mevcut uygulamanın devam etmesine karar verildiği, anket sonuçları da göz önünde bulundurularak alınan kararın başvurana yazılı olarak bildirildiği, sitede yer alan sosyal tesislerin kullanımına ilişkin alınacak kararlarda tüm site sakinlerinin görüşünün alındığı, adil şeffaf ve tüm görüşlere saygılı bir yönetim anlayışı benimsendiği ve yönetim faaliyetlerinde ayrımcı muamelelere yer verilmediği ifade edilmektedir.

22. Muhatabın açıklamasına yönelik olarak başvuran, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'nun 45'inci maddesine atıfta bulunarak siteye ait ortak alanlardan yararlanma hakkının kısıtlanamayacağını ve önemli yönetim işlerinde tüm kat maliklerinin oy birliğine ihtiyaç duyulduğunu belirtmektedir. Ancak anılan düzenlemeye bakıldığında, anagayrimenkulün bir hakla kayıtlanması veya arsanın bölünmesi ve bölünen kısmın mülkiyetinin başkasına devrolunması gibi temlik tasarrufları veya ana yapının dış duvarlarının, çatı veya damının reklam maksadıyla kiralanması gibi önemli yönetim işleri söz konusu olduğunda bütün kat maliklerinin oybirliğinin arandığı görülmektedir. Söz konusu madde önemli yönetim işleri kapsamında belirli düzenlemeler için oy birliği gerekliliğine işaret ettiğinden sosyal tesislerin kullanım günleri gibi detayları içeren günlük yönetim işlerinin bu kapsamda değerlendirilemeyeceği ve başvuranın bahsettiği yasal düzenlemenin başvuru konusuyla doğrudan ilgili olmadığı anlaşılmıştır.

23. Ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinin kanıtlanması; ayrımcılık, kendini açık ve kolayca tespit edilebilen bir şekilde göstermediğinden oldukça güçtür. AİHM bu açıdan “makul şüphe bırakmayacak” bir kanıt standardı kabul etmiştir. Mahkemeye göre kanıtlama yeterince güçlü, açık ve birbiriyle uyumlu çıkarsamalardan ya da yeterince çürütülememiş maddi olgulardan oluşabilecektir (AİHM, *Nachova ve Diğerleri/Bulgaristan*, B. No: 43577/98 - 43579/98, 6/7/2005, para. 147).

24. Anayasa Mahkemesine (AYM) göre; ayrımcılık iddiasının ciddiye alınabilmesi için başvuranın kendisiyle benzer durumdaki başka kişilere yapılan muamele ile kendisine yapılan muamele arasında bir farklılığın bulunduğunu ve bu farklılığın meşru bir amaç olmaksızın ırk, renk, cinsiyet, din, dil vb. ayrımcı bir nedene dayandığını makul delillerle ortaya koyması gerekmektedir (AYM, *Devrim Evin*, B. No: 2013/2069, 20/2/2014, para. 34).

25. Başvuranın farklı muamelenin bulunduğunu göstermesi halinde bu farklı muamelenin nesnel ve haklı bir temelinin bulunduğunu ve seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisinin mevcut olduğunu ispatlama yükümlülüğü kamu otoritelerine ait olur (AYM, *Nuriye Arpa*, B.

No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 60). 6701 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi kapsamında ise gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri de ihlal iddiasının muhatabı olabilmektedir. Bu durumda da başvuranın farklı muamelenin bulunduğunu göstermesi hâlinde bu farklı muamelenin nesnel ve haklı bir temelinin bulunduğunu ve seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisinin mevcut olduğunu ispatlama yükümlülüğünün muhataba ait olacağı açıktır.

26. 6701 sayılı Kanun'un "İspat yükü" başlıklı 21'inci maddesi de "Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir." hükmünü haizdir.

27. Somut olayda, Site Yönetimi tarafından alınan 7/11/2022 tarihli Yönetim Kurulu kararıyla sosyal tesislerin kullanımına yönelik bir düzenleme yapılmıştır. Bu düzenlemeye göre, salı ve perşembe günleri kadınlara, çarşamba ve cuma günleri erkeklere, cumartesi ve pazar günleri karma kullanıma ve pazartesi günü de temizliğe ayrılmıştır. Başvuran bu düzenlemenin tesis edilmesinde ve uygulanmaya devam edilmesinde nesnel ölçütlerin kullanılmadığını, sosyal tesislerin kullanım günlerine ilişkin WhatsApp üzerinden yapılan anketin 26/4/2024 tarihinde yani kendisinin 3/5/2024 tarihinde Site Yönetimine yapmış olduğu başvurudan önce yapıldığını ve anketin yapıldığı grupta ev sahiplerinin yanında kiracıların da yer alması nedeniyle anketin geçersiz olduğunu iddia etmektedir.

28. Muhatap tarafından ankete ilişkin sunulan ekran görüntüleri incelendiğinde toplam 214 kişinin ankete katılım sağladığı, 152 kişinin "mevcut uygulamaya devam edilsin" şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Her ne kadar başvuran tarafından bu anketin başvurudan önce yapıldığı ve anketin yapıldığı grupta ev sahiplerinin yanında kiracıların da yer aldığı gerekçesiyle anketin geçersiz olduğu ileri sürülmüş olsa da söz konusu anket sosyal tesislerin kullanımına dair site sakinlerinin genel eğilimlerini belirlemek amacıyla yapıldığından alınan yönetim kararının meşruiyeti veya hukuki geçerliliği üzerinde bir etkisi olabileceğinden söz edilemeyecektir.

29. Site Yönetim Kurulu Kararı ile getirilen uygulamanın mevcut durumu değerlendirildiğinde, hem kadın hem de erkek site sakinlerinin, cinsiyetlerine özel belirlenen iki gün ile karma kullanıma ayrılan iki gün olmak üzere, sosyal tesisleri haftada toplam dört gün kullanabilecekleri anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, tüm site sakinleri karşı cinsin kullanımına ayrılan günlerde ve temizlik gününde sosyal tesislerden faydalanamamaktadır. Bu bağlamda, kadınlar ve erkekler sosyal tesislerin kullanımına ilişkin belirlenen günler kapsamında aynı koşullar altında ve eşit sürelerde sosyal tesislerden yararlanmaktadır.

30. Site Yönetimi tarafından hazırlanan sosyal tesis kullanım programının, her iki cinsiyet açısından da eşit ve belirli günler çerçevesinde düzenlenmiş olduğu, bu sebeple de erkek site sakinlerinin sosyal tesislerden yararlanmalarının engellenmediği ya da zorlaştırılmadığı kanaati oluşmuştur. Aynı zamanda, bu düzenlemenin belirli bir cinsiyetin diğerine karşı avantaj sağlamadığı, her iki cinsiyetin de sosyal tesislerden eşit şekilde yararlanmasını temin ettiği değerlendirilmektedir. Tesislerin temizliğine ayrılan bir günün dışında, her iki cinsiyete de haftanın dört günü kullanım imkanı tanındığı anlaşılmaktadır.

31. Ayrıca Site Yönetimi sosyal tesislerin kullanım şekline ilişkin site sakinlerinin görüşlerini almak amacıyla WhatsApp platformu üzerinden bir anket düzenlemiş ve ankete katılan site sakinlerinin

büyük bir çoğunluğu mevcut düzenlemeden memnun olduklarını belirtmişlerdir. Bu bağlamda anket sonuçlarına göre uygulamanın devamına karar verilmiştir.

32. 6701 sayılı Kanun'da doğrudan ayrımcılık, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumda olan kişilerin eşit şekilde yararlanmasını engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele olarak tanımlanmıştır. Somut olayda, muhatap Site Yönetimi tarafından sosyal tesislerin kullanımına ilişkin düzenleme yapılırken eşitlik ilkesinin gözetildiği ve başvuran tarafından bu düzenlemenin cinsiyet temelinde farklı muamele oluşturduğuna ilişkin herhangi somut bir delil sunulmadığı anlaşılmıştır.

33. 6701 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinde yer verilen ispat yükü ile ilgili olarak başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emareleri ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması beklenmektedir. Bu emare ve karine oluşturan olguların başvuran tarafından ortaya koyulması halinde ispat yükü yer değiştirecek ve muhatap tarafın ispat yüküne katlanması gerekecektir. Ancak mevcut olayda başvuran, soyut iddiaların ötesine geçen ve ispat yükünü ters çevirmeye imkan verecek bir karine veya emare sunamamış olduğundan; cinsiyet temeline dayanılarak eşit muamele ilkesi ile ayrımcılık yasasının ihlal edilmediği kanaati hasıl olmuştur.

V. KARAR

A. Başvuruda muhatap Konum Eryaman Site Yönetimi tarafından AYRIMCILIK YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine

başvurulabileceğine,

3/12/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
II. Başkan

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi